

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Manuscripta Rhenaugiensa - Cod. St. Blasien 33 bis 37

[Pars I] - St. Blasien 33

Hohenbaum van der Meer, Moritz

[Südschwarzwald, St. Blasien], [2. Hälfte 18. Jh.]

Welfo, Fundator Monasterii Rhenaugiensis, Abschrift Hugo Schmidfelds
von 1769

[urn:nbn:de:bsz:31-46488](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-46488)

1.
187

Welfo
Fundator Monasterij Rhenaugiensis.

Anno 1750. opus præstantissimum in lucem
prodiit, sumptus necessarios suppeditante
Rege Angliæ, quatuor magnis voluminibus in
folio, quod sequentem titulum præfert:
„Origines Guelficæ, quibus potentiſſimæ gentis
„primordia, magnitudo, variaq; fortuna usq; ad
„Ottouem, quem vulgò puerum dicunt, primum
„Brunswicensium et Cuneburgensium Ducem; ex
„aqualium scriptorum testimonijs, instrumentis
„publicis, Statutis, Capitulis, gemis, sigillis, numis,
„alijsq; superstitionibus monumentis deducuntur, et in
„compendiis exhibentur. Opus præcurat G.
„Godefrido Guilielmo Leibnitio, Nilo G. Joannis
„Georgij Eccardi litteris consignatum, postea à G.
„Johanne Stanicle Grubero novis probationibus
„instructum, varijsq; per necessarios animadversioni-
„bus castigatum; jam verò in lucem emissum à
„Christiano Ludovico Schneidio J. C. Preclarissima
„Guelfica adscribenda historia. Hanoveræ 1750.
„in fol. cum figuris.

In hoc opere, præscribente Illustrissimo G.
Mareschallo de Zurlauben, membro præstantium Lit-
-terarum, epistola Parisijs data die 7.ma Aprilis
An: 1700 absolute defenditur p. 14. l. II.

Wolfehardum, quem Goldastus, Rerum Aleman l. I.
parte 2. pag. 254. dicit, Comitem Kyburgi fuisse,
et Fundatorem Monasterij Rhenaugiensis, ipsissimum
esse Welf, Patrem Judithæ Imperatricis, quæ despon-
-sata fuit Ludovico Pio, et qui Fundator est
domus Guelficæ, seu Welforum.

Juvat rationes perspicere, ac documentis tum
domesticis, tum alienis succollare, ut res tam
diu tenebris obvoluta, post mille ferme à
fundatione annos, in lucem emergat clariores.

Fundatores.

Fundatores Rhenaugie ex nobilissima Alemānia
 profapia fuisse oriundos, non solum constat ex vita
 S. Jantani per Goldastum edita, ubi Viri nobilis in
Alemānia, et Senioris occurrit nomenclatura: Sed id
 multo efficacius probatur ex diplomatis origi-
 naliter adhuc existentibus. Sic enim ipse Ludovicus
 Rex Germaniae a^{no} 852. Wolffenum nominavit
Virum nobilem de Alemānia: Rabanus Metropolitano
 Moguntinensi, et Salomon Epus Constantiensis
 quemdam Nobilem Virum de Alemānia, nomine
Wolffene, cujus Avus et Pater, nec non et ipse quoddam
quondam, Rhenaugia nuncupatum, in Alemānia con-
struxerunt, oblatibus nostris representarunt.

Sic filius Ludovici Carolus (causus eundem Wolffenum
 a^{no} 870. Virum Illustris, nuncupare non dubitavit: Vir quidam
Illustris, nomine Wolffene mihi Karolo Ludovici
Reverentissimi Regis filio de sua proprietate constructum
Monasterium in jus proprium post suum obitum
constituit habendum. Similia occurrunt in alijs
 chartis, in quibus Sapius Wolffenus Dominus loci, et
Senior vocatur. Senior, inquit Almus Eurlaubig
 cum Eccardo, hic significat Dominum terra; inde
 venit vox Gallica Seigneur, italica Signor, Hispana
Señor. Monasterium Rhenaugiense erat adifica-
 -tum in territorio, quod proprium, et plene ad predictum
 Dominum spectabat, qui vocatur Nobilis Vir; Titulus, qui
 tunc non dabatur, nisi Viris ex summa nobilitate
 descendens, scilicet comitibus. Addam et ego:
 Titulum Illustris dari solitum Viris ex Regia
 stirpe procreatis.

Jam vero nomen, tempus, et locus cum Wolffene
 nostro, quem avum Wolffeni credimus, conveniunt;
 quid igitur restat, nisi ut primum Kuzij nostri
 Fundatorem fateamur. Singula perscrutemur.

Wifhard, Welfhard, Wolffhard, Eurlaubij verba
 sunt, et idem nomen, ac Welf, Welfo, Quelpho; auctores
 medie aetatis his vocibus usi sunt indifferenter.

Id probant viri eruditi ex quodam descendente ex familia
Welfica, quem Hermannus contractus vocat Welfum; He-
 -pidannus vero Monachus San-gallensis Welfhardum:
 Sava contentionis fomes, inquit ipse, apud Goldastum, ad an:

Ad an: 1031. exarsit in sacrosancto die Paschali apud Vindelicam Augustam inter Huonradum Regem, et patrem eius Huonradum, cui etiam Ernest consobrinus eius sua Alemannia, et Wolfhardus Comes postea confederati, simul rebellare sunt ausi. Hermannus vero contrafectus ad an: 1028. ait: Ernestus Dux, et Welfus Comes orzado Imperatori ad deditiorem veniunt. Non absimile animadvertere licet in ipso Welfo totius stirpis capite, et primo fundatore nostro, quem Theganus Crepus Trevirensis Auctor cominus vocat Welfum, Anonymus Astronomus, pariter equalis Welpum, denique Lampertus Schafraburgensis, auctor quidem etate illis paulo inferior, nuncupat Wefelin. Audiamus singulos de eadem re ad historia nostra non aliena loquentes: Testis Thegani: "Sequenti vero ano: Imperator Ludovicus Pius ano 819. accepit filiam Welfi Ducis, qui erat de nobilissima stirpe Bavarorum, et nomen Virginis Judith, que erat ex parte matris nobilissimi generis Saxonici, eamq, Reginam constituit." Testis Lamperti: "Ludovicus Judith filiam Wefelin uxorem accepit." Testis Astronomi: "Imperator inspectis pleciq, Nobilium filiaribus Welpi Comitis filiam, nomine Judith, uxorem duxit." Audiamus postea ex testamento Fulradi eundem Welfum, ipsdem penè litteris Wolfhardi caprepsim. Occurrit idem Welfo sub nomine Wolvini Comitis Brisgavie ad an: 805. apud Schoepfelinum J. I. Hist: Badensis pag: 420. ex Charta San-Gallensi apud Herrgotum. Ceterum bene advertit Helmus Zuelau-Bius, historicos eorum temporum adhibuisse absq, distinctione Titulum seu Comitis, seu Ducis, quia erant officia non hereditaria, sed ad nutum amovibilia: dignitas Comitis erat iudiciaria et civilis, Ducis vero erat militaris. Majores nostri non semper primum Fundatorem nostrum Wolfhardum vocarunt, sed subinde Wolvinnum, aut Wolfe-num, sub quo eodem nomine omnes tres communiter Fundatores nostros intelligebant. Vitus Prior Oberpergersis, qui chronicon Bavavicum composuit, ano 1495. vulgatum à Pedro J. B. Anectotorum; patrem Judithæ vocat Wolf, quod certe lupum significat à prisca Teutonibus in similitudinis Symbolum Marti Sacratum: addita particula Hart, firmitatem quandam designare videtur, uti in nominibus Markart, Erhart, Sighart, quæ subinde præponitur, e.g. Hartman, Hartmut, nullum igitur restat dubium, quin idem Wolfhardus possit esse Welfus.

P. Romanus à Caussen

Tempus

Tempus, quod attinet, praecipue impulit viros illos
 eruditos, originum Guelficarum scriptores, ut hanc
 in sententiam incidere. Ruthardus, quem patrem Welfi
 esse probant, circa medietatem saeculi Octavi floruit. Anno 752.
 teste Anastasio de vitis Pontificum, dux Ruthardus ad S. Mau-
ritium in Valesia missus fuit cum Judrado Abbate S. Dionysiani,
 ut ibi crederet Stephanum tertium Papam. Anno 753. idem
 occurrit sub nomine Cheotardi in actis Conventus Parisiensis,
 occasione Martij S. Dionysiani celebrati apud Mabilonium de
 re diplom: T. VI. Cap. 40. Paulo post Ruthardus missus
 in Alemaniam unacum Wazino persecutus est S. Othmarum;
 quod tamen malefactum compensavit per fundationem Mon-
asterij Gengenbaccensis, et Schwarzachensis: videtur per-
 venisse usq. ad annum 708. quo refertur subscriptus in quadam
Charta a Goldasto T. 2. p. 1. pag. 39. sub Rothardo comite.
Martium Rhenaugiense dicitur primitus fundatum: quin imo
 eo ipso ano, quo a Majoribus nostris traditum accepimus, initia
Monasterij nostri referenda esse. Occurrit Welfo, sub nomine
peni Welfardi in testamento Abbatis Tulradi, quod Mabillo-
nus ea autographice integrum edidit in actis S. Benedicti:
Sac. 3. p. 2. fol. 341. Sic enim legitur; quamvis mendosa pro-
 more illius avi. subscriptio: „Actum publice Haristalli ano
 „nono et quarto regnante Carolo gloriosissimo Rege Francorum
 „et Engobardorum, atq. Patricio Romanorum. Ego Tolradus
 „capitaneus S. in Dei nomine. Maginarius consensu et S. Signum
 „Tudrico. Hamceado et consensu. Signum et Welfardo.
 „Signum et Haderto et vocalis prima in hoc nomine omnibus est,
 „W vel e substitui posuit. Simile affert Mabilonius in Anal.
fo. 2. ad an. 773. Signatum fuit hoc testamentum anno
778. quo refertur initium nostrum Monasterij.
 Erat illo ano Carolus M. Haristalli prope Mosam, ano nempe
 regni sui Francici nono, et Engobardici quarto, ubi coercitum
validum contra Saxones iterum rebelles congregavit: inter
Duces confluentes unus erat ex Alemania Welfardus, quem
vir illi eruditi, de quibus jam lope, Welfum esse volunt, qui
cum alijs Principibus: omnes enim Principes putat fuisse
Mabilonius: illi testamento subscripti. Fortassis haec
ipsa expeditio bellica animum indidit Welfoni ad
condendum novum Monasterium: certe qui ducendo coe-
ritus capax erat, valeret quoq. etate, viribus et opibus
pro condendo monasterio; habemus itaq. et tempus et anum.

Corus

Cuius Fundatorum nostrorum, qui in diplomatis designatus
 est Allemania: Vicum nobilem de Allemania: notum est,
 Airpem quelliam praestantissimam in Allemania fuisse.
Walafredus Arabo in vita S. Ottonis C. 4. dicit: quod
Wazinus et Ruthardus tunc totam Allemania gubernarint,
 id est, in interprete Zuclaudis, Sueviam et Helvetiam germa-
 nicam, usq. ad Rusam flumen. Ex Ruthardo, non ex Wari-
 no prodijt gens Allemanica quellorum, quod bene nota-
 dum contra Bucelinum part. 2. Historia Agilolfica
 pag. 301. aliosq. qui me hactenus in errore detinuerunt.
 nam Wazinus, alias Weinher, aut Wazmann generi francus
 erat, ut directe testatur auctor vita S. Pimmi Cap. XV.
alta Francorum nobilitate propagatus: is donavit S. Piz-
 minio fundum in finibus Episcopatum Trevicensis et Meter-
 sis ad constituendum Monasterium de Hornbach: ejus
 Pater vocabatur Wegenleuto, uti probavit Tschertz in opere
 cui titulus: Origines Palatinae pag. 48. et seq. videatur
 etiam S. Eccardi Aema Gibelinum: filius Wazino Gramberti
 erat, ut constat ex Eccardo San-Galensi apud Goldastum pag.
 300. consecutus autem seram Grambertus filius Wazini per-
 secutoris nostri Ottomari ubi idem scriptor addit, Grambertum
 in hujus facti premium, quo aeolum R. a tauro liberavit,
Jementrudem sororem S. Hildegardis matris Rudovici Pij,
 uxorem consecutum fuisse, ex qua Welfus, ut vult Bucelinus,
 eo ipso generari non potuit, nisi dicamus: Rudovicum pium
Juditham consobrinam suam matrimonio sibi conjugasse.
 Conge aliam prosapiam Wazinus cum Gramberto condidit,
 ex qua, referente Mabilonio to. 2. Annae pag. 78. prodijt
Wido conditor Monastij Weissenburgensis, qui certe in tota
Welforum genealogia non occurrit. Eodem pacto aberrant,
 qui Ruthardum et Wazinum germanos fratres fingunt,
 licet officio et animo in persequendo S. Ottomaro conjuncti essent.
 Sed redeamus ad Ruthardum Allemanica stirpis patrem
 demonstrandum. Narrat Eccardus junior apud Goldast:
 pag. 18. Sequentia de Conrado I. Imperatore, gentis Alle-
 manica Welfi nostri pronepote ad An. 918. "Rex vero ca-
 stellum illud odiosum Bolman S. Ottomaro causa malitanti
 tradidit diuendum, omniq. anno ille, dum vixit, censum capitis
 sui in crem ad sepulchrum ejus, uti filii coenificum illorum
 pro reatu in eum quasi proprio misit: quod et Rudolfus
 postea Wolshardi Comitis Pater, cum eiusdem quidem prosapie
 fuerit, in censo calybum de metallo francium Juliarum fecit."
 Ecce, aperte quellus Allemanos ex Ruthardo aut Wazino
descendisse testatur: non ex Wazino franco; ergo, ex Ruthardo
Allemano. Nec moveat quemquam, quod Theganus dicat:
Welfum fuisse de nobili Sima stirpe Bavarorum: constat enim
 eandem

191

candem stirpem Bavavorum per Rutherfordum effectam esse Alemannicam, atque utriusque eandem esse originem, uti Praesbiteri Vieri Eccardus et Zuzlaubius demonstrarunt; ille quidem in dicto opere Sumptuoso de originibus quelficis, hinc vero in Dissertatione de origine et regno Rudolphi, Regis Burgundiae transjuranae, quae Anno 1700 in Regia Academia Inscriptionum et Belles-lettres lecta est, ejus scriptis adhaerenda. Probat in primis, Quelfos originem suam referre ad domum Agilolphingicam ex lege Bavavorum hujus tenoris: Pux vero, qui praestitit populo, ille semper ex genere Agilolphingorum fuit, et debet esse: deinde ostendunt domum Quelficam descendere a quodam Welfone duce Saxonum, Herzogorum, Rugorum atque Tuccilingorum, filio Ducis Chionis, et fratris Odonacis Regis Italiae, quae deinde saeculo octavo in duo brachia se divisit, quorum primum constituit Adalbertus comes Bavariae et Fundator Monasterii Tegeensensis circa An: 747, atque Stirpes exstitit Marchionum de Toscana, et comitum Eucensium: alterum vero Rutherfordus, comes ducatus Alemanniae frater junior Adalberti auctor effectus est prima familiae Quelforum in Suevia, Ducum Bavariae, et Regum Burgundiae utriusque, trans et cisjuranae.

Verum locus non solum in hac amplitudine totius Alemanniae sententiam istam confirmat, sed etiam si viciniora loca attendamus. Si verum est, Rutherfordum primo arcis Niburgicae fundamenta posuisse, quod tamen antiquis testimoniis caret, jam cum quadam in hodierna Helvetia possedisse constat. Verum saltem est, ejus filium fuisse Welfhardum, qui tamen idem est cum Welfone comite Alemanniae: sed certiora monumenta non desunt. Auctor antiquus anonymus Monachus Weingartensis editus a Tribnitio inter Scriptores rerum Brevifricensium pag. 781 sequentia narrat: Sanctus igitur Anradus in Episcopatum promotus, patrimonium, quod a Patre possederat, Altoff, Wolpherswende, Berge, Fronhoven cum suis pertinentiis, et quod hodie pertinet, fratri suo Rodolpho per concambium donavit, et ipse ab eo remota recepit, id est, Cüßlingen, andilvinger, cum appendiciis suis, et in Alsatia colmie, et infra Rhodanem curiensem amidiis fluminis Eugene, quae omnia Ecclesiae suae Constantiensi.... contradidit. Notentur Cüßlingen et Andilvinger, quae haud procul Rhenaugia distant, et non solum probant Welforum dominatum in his partibus, sed etiam, quod a Rutherfordo descendant. En evidens testimonium Radberti de casibus S. Galli G. 2. ubi refert: Sidonium Episcopum Constantiensem auctorem persecutionis S. Ottonis sui adiutoribus

Wittering

In
ten

adjutoribus premia elargitum, et Ruzardo quidem nominatenu
Andolringam: quibus, ut solatis essent, beneficia promisit,
atq; donavit, Wazino videlicet Vina, et Tuzinga, et Enzi; Ru-
zardo vero Andolringa et Uzinaha. Igitur S. Conradus
Andolringam per comutationem a fratre accepit, quam ille
per hereditatem a proavo obtinuerat. Verum Andolringa
preesius pro Monasterio nostro facit, ubi a Fundatoribus nostris
utiq; Quelfis, et a Ruzardo descenditibus, non modica jura
et census accepimus, ipso ponte hodie dum nean feudali ad
Monasterium pertinente.

Quandoquidem de S. Conrado mentio injecta est, placet presens
Systema ex hujus S. Viri in nostrum Monerium ostensa sollicitudine
firmare. Cum enim ex Fundatorum nostrorum propagine exortus
fuerit, imo Restauratoris nostri Wolveni ex fratre Henrico nepos
existerit, mirandum non est, quod post secundam ab Hungaris Monerio
nostro illatam vastationem animum adiecit ad illud denuo restau-
-randum, cui ipsemet aliquamdiu paternam providentiam praesuit, et
Diplomata pro confirmatione privilegiorum ab Ottone III. ejusq;
filio Ottone IV. impetravit: Venerabilis, inquit Otto III. in diplom.
de anno 973, Constantiensis Ecclesiae Episcopus Conradus nostram
implozavit Serenitatem, quatenus conscriptiones et praecepta ab
antecessoribus nostris, Regibus videlicet et Imperatoribus, Mona-
chis et Monerio Rhenania edita, nosstra etiam confirmatione corrobo-
racemus: in quibus cum libera electio Abbatis ex gremio con-
-tineretur, abdicata administratione Wisperum monachum eligi
permisset: nec minus munificentia veri Regis Ludovici Germanici
qua anno 870. integram ferme Cleggoviam ultra Rhenania attribuit,
viris doctis necessitudinem quamdam cum Restauratore Wolveno
portendere videtur: miratus est plane C. Schaeffelinus propen-
-sionem tanti Regis tribus diplomatum declaratam.

Verum alia circumstantia praeserunt, qua mirifice cum tempo-
-rum illorum factis conveniunt, atq; nean Monerij nostri cum Wel-
-familia testantur. Nota sunt bella illa, qua praecipue anno 893.
ratione Imperatricis Judith Quelfica, ejusq; filij Caroli XVI,
inter Ludovicum Pium, ejusq; liberos Lotharium, Ludovicum Ger-
-manicum, et Pipinum exorta sunt, quibus universum Imperium
concupsum, et nosstra praesertim partes vastata fuerunt. Necesso erat
praesertim Juditha domum exagitata fuisse, possessiones diruptas,
quin et Monerium nostrum ab ipsis possessum et fundatum penes fir-
-patum fuisse, ut loquitur Wolvenus in litteris Restorationis:
ipse locus Parentibus meis inter se litigantibus atq; vastantibus penes
diripatum evenit: quibus verbis indicat, propinquos suos non
fuisse concordos, sed diversis partibus adhaesisse: credibile est,
Orthiconem Wolveni patrem, Ludovico Germanico universam
Alemaniam invadente, tandem hujus favisse intentioni; cum
alterum filium in aula Ludovici Pij Imperatoris versantem
aversaretur, prout testatur Anonymus Weingartensis: Orthico
Juditha frater.

VE

110

111

112

Judithus frater, Patre defuncto prius haeres Successit, qui genuit filium Henricum nomine, qui ... homagium et Subjectionem Imperatori fecit, quod cum Pater eius percepiisset, iratus, nobilitatem suam et libertatem nimis esse delicatam, dolorem omnibus suis exposuit: Duell: p. 2. Germ. fol. 309. Sed quidquid de Henrico sit, certum est hac occasione parentibus Wolfeni inter se litigandi causam maximam fuisse datam, ut mutuas terras, atq. Monasteria vastarent, nec restaurationsi locus datus est, quoad usq. post pacem Wiedunensem a^o 843. Sarcitiam Reges penitus reconciliarentur, et Wolfenes mutua fruerentur pace.

Aliud argumentum Suppeditant Diplomata nostra, in quibus quaedam Wolfeni possessiones in Italia referuntur, ubi Wolfenorum dominatum se extendisse constat. Ludovicus Germanicus in Secundo Diplomate suo dato a^o 858. inter alias fundationes a Wolfeno Muzio Rheingensi contributas, confirmat etiam quicquid illi s. Wolfeno in Italia in pago Veronense et Tartonense hereditario jure proventus, cum omnibus ibi adjacentibus, in alijs partibus ac diplomatibus designantur nomina locorum, nimirum Curie nova, Rubeszel, Houtrum, et Godes. In descriptione Italiae, dedicata Christianissimis Regibus Henrico II. et Catharina e Medicorum familia a^o 1550. a Fr. Leonardo Alberti Ord: Praed. pag. 331. haud procul Tartona, affectus quoddam castellum dictum Quelficum, quod a Quelfis fuit constructum. q. Passato la via Emilia, poco da quella di costa appare Castel Quelfo così nominato, secondo alcuni, da i Quelfi, che lo fecero. Idem Auctor pag. 409. inter homines pagi Veronensis recenset Odonem, Superato Oreste et Augusto, Regem Italiae, interjectis alijs p. 411. affect quoq. Adalbertum, cui post superatos Longobardos Aeolus III. eam provinciam regendam comisit. Duclinius Historia Agilolfingica to. 2. pag. 380. Wolfenem II. vocat Marchionem Veronensem. Subdit deniq. Supercitatus Leander: adung, si governarono i Veronesi in tale liberta sotto l'imperio insino ad Gregorio di Roma, che di Capitano usupo la Signoria di essa Verona / scapriandone Azzo di Este Marchese di Ferrara / Azzo i se stesso Marchio Ferrarese, pronepos Adalberti filij Ruthardi, et fratris Wolfi nostri, singulari note dignus est, ut, qui saeculo undecimo secundam quoq. familiam Wolfenorum in Germania resuscitavit. Sed audiamus Illum Zurlaubium in litteris ad nos datis distinctius hanc rem pertractantem. // De antiquiore stemate Marchionum scilicet Toscana et Liguria, quod ab Adalberto fundatore proveniebat, descendit Azon II. Marchio Liguria a^o 1050. qui uxorem in primis nuptijs duxit Cunegundem haeredem primi stematis Quelforum ducum Bavariae, quod pro fundatore agnoscit Ruthardum. Azon II. in secundis nuptijs sibi junxit Habendam filiam Roberti Guiscardi Ducis Apuliae. De primo horum matrimoniorum descendit secundum stemam Quelforum, quod Bavariae quatuor successus dedit, et quatuor Saxoniae, quorum ultimus Henricus dicitur Leo, formidandus rivalis Imperatoris Federici I. / unde postea

Strum
tonen

postea cruenta factiones Guelphorum et Ghibellinorum: matrimonio
 junctus cum Mathilde filia Henrici II. Regis Anglie, fuit Pater
 Henrici Ducis Saxonie, et Comitis Palatini Rheni, Imperatoris
 Ottonis IV., et Julii Principis Saxonie. Otto filius
 hujus ultimi primus creatus est Dux Brunsvicensium, et
 Luneburgensium anno 1235. Hic princeps est auctor domus
 Ducum Brunsvicensium et Luneburgensium, cujus brachium
 eccentius, scilicet Ducum Luneburgensium hodie imperat
 Magnae Britanniae, et possidet in Germania Imperio Electo-
 ratum Hanovereanum. De secundo matrimonio Ottonis II.
 cum Gassenda descendit domus Ducum Ferrariae et Mutinae.
 hucusque eruditissimus Dux Marschallus: ex quibus patet,
 antiquissimas fuisse Wolfenbutis in Italia, et Ruthardo
 coevas, atque ad nostra usque tempora continuatas; ut proinde con-
 cludere incunctanter liceat, Wolfenbutem nostrum
 ejusdem fuisse prosapia, qui ex Italia, imo ex eadem Italia
 parte quondam fundationes Rhenaniae adscripsit.

Cum igitur nomen, tempus, locus, aliaque circumstantia huic
 sistamini conformes sint, nihil restat, nisi ut auctorem anti-
 quam fide dignum afferamus, qui testetur Wolfenbutem fuisse
 Rhenaniae conditores. Communis Historicorum sententia hanc
 in rem applicari potest, qui Wolfenbutem, filium Ruthardi,
 tradiderunt Saxonum nostrum fundatorem. verum nimis arcte
 senserunt, qui eum solus Saxonum hominum statuerunt: imo
 plane errarunt, dum eum dem a magno illo Welfo Germanici
 Ducatus comite distinctum putarunt, hujus falsum Patrem et
 Avum Grambertum et Wazinum existimantes, veluti supra
 vidimus. Sed neque antiqui Scriptoris haud obscurum testimonium
 nobis et rei nostrae deest: hic est ille Anonymus Weingartensis,
 quem crediti omnes in historia Guelphica secuti sequuntur:
 audiamus de Welfo, ejusque filio Ethicone sequentia Scribentem:
 "Ecclesias Regales, scilicet Constantiensem, Augustensem, Tris-
 tensem, Cuiensem, Campidonensem, Ulmburgensem, magnis
 hypodis et magna familia ditaverunt: quasdam vero ex integro
 a primo fundamento, quae adhuc ad Successores spectant, honori-
 ficie construxerunt". Cum Scriptor has Ecclesias a fundamento
 constructas non denominet, facile possumus Rhenaniam
 inter has subinde digere, cujus auctorem Welfum, ejusque filium
 Ethiconem quidem Scribat, sed particulae circumstantias forte
 ignorabat, ut plura Scribere supercederet. Porro ex illis verbis:
 "quod eadem Ecclesia ad Successores adhuc spectant, colligit. Buce-
 llinus pag. 37. auctorem fuisse coarum, quem tamen alij viri
 eruditi ad saeculum duodecimum deprimunt: saeculo derimo
 Superior episcopo non poterat, ut qui de S. Concordia mentionem faciat,
 et forte eundem intellexit, ad quem Ecclesia Constantiensis et
 Rhenaniam adhuc spectabant, licet Authographo deperdito
 forte solum, transumptum saeculi duodecimi superesset.

Idem Scriptor quaedam alia de magnificentia fundatorum nostro-
 rum habet, quae hic transcribere non pigebit: in tantum
 ditati, ut

ditati, ut divitijs et honoribus Regibus praestantiores ipsi quoque
Imperatori Romano homagium facere recusantes viribus proprijs
confisi omnes terminos suos per se magna industria et fortitudine
defenderent; domum quoque suam regio more ordinarent, ut ita
quaque officia in eis, id est, ministeria Capiferi, Pincerna, Sac-
schali, Camerarij, Signiferi per comites, vel eis aequivalentes
regerentur. alijs interjectis denique subdit: quae omnia ad
honorem videlicet curiae pertinentia a Successoribus etiam adhuc
immutata persistunt; interjectio adhuc opinionem Buccelini
Monachi Bonghiesi misericorditer confirmat. Laudemus viros gloriosos
in generationibus suis, in quorum laudem et Priore Eberpergense
apud Berium supra citatum pauca subiiciamus. Genealogia
Guelforum inclita et nobilissima, et Deo semper devota, Roma-
nae Ecclesiae semper assistens. Guelfones creduntur viri incliti
fuisse de gentibus illis, quae sub Valentinianno Imperatore de
Scythia erumpentes, diversas provincias occupaverunt et domi-
natum obtinuerunt; licet autem ejusdem Tyranni, et nobilis in
genealogia praecesserint, utpote Tharinus et Rutherfordus, primus
tamen, de quo legitur, ejus generis fuit Ethico, cujus filius Hain-
ricus Imperatori homagium fecit, et genuit s. Conradum, Ethico-
vitus Eberpergense: Haino comes de Oningen frater Itae sub Otone
Magno Anno DCC. collegio canonicorum fundato popularem Ecce-
lesiam cum decimis in Lottisteten, haud procul Rheinavia distantem
videre licuit. Valentinianni tempore jam caesa Romanorum, quae et
Septacum, seu veterum Germanorum in insulis nascis locata fuisse, ex
monumentis credibile redditur. Rheinaviam quoque plebemque ad
bellorum turbas adhaesisse, ex totius historiae decursu constat.

Juvat jam ipsam genealogiam, quantum nostra interest, percurrere.
Pricimus itaque Welfum Fundatorem nostrum Patrem habuisse Ruthar-
-dum Ducem vel Comitem Aemaniae, quod supra satis demonstratum
est. Neque nos auctiora praesumimus, licet viri eruditi in Originibus
Guelficis ejus genus ad Ethiconem, ejusque filium Welfum, quem ad
Bavariae Ducem, et fratrem Odonesii Regis Italia referant, quod
ipsis defendendum relinquo. Buccelinus Patrem Rutherfordum aspi-
-nat Eberhardum Ducem Alsatie, qui ad annum 727. condidit
-Monium Sturzacense: at ex Charta fundationis, quam Habil-
-conius in appendice Tomi 2. Annatum pag. 701. integram refert,
evidenter constat, Eberhardum penitus coevisse LiBeeris, sic enim
ait: Salvator et Redemptor humani generis sua providentia,
quamvis me optante ea propeis corpore haeridem legitimum,
qui mihi successor exisset, similiter s. cum lumine oculorum
Subtraxit. Buccelinus uxorem Eberhardi vocat Falconariam,
quam hic ipse dicit Emeltrudem: eundem facit Ducem Alsatie
cum in his ipsis litteris testatur, non se ipsum, sed fratrem ipsius
Leuthfericum Alsatie Ducem esse, cui per novum errorem
Buccelinus

67

Hildegardis
et Bertha
Lilie Ludo-
vici Germa-
nici.

Ducelinus uxorem assignat Emeltudem : pariter erat, dum
Rupertum et Wigharium filios Ruthardi fuisse scribit, quod
quidem diplomate quodam pro fundatione Sincij Lucernensis
videbatur confirmari; Sed Rumpsius, qui 7. c. d. totam
chartam offert, omnem eximit serupulum; nullo enim verbo
ibi mentio fit Ruthardi, praterquam, quod ipse Rumpsius
cum Mabillonio in Anal. ad An. 837. merito de Authentia
hujus charta dubitet.

Filius igitur Ruthardi Welfo fuit, quem hactenus vulga
Wolffhardum nominarunt. Huic erant tres nati, Ethico,
Conradus, et Rudolphus, prater filiam Juditham, qua Impera-
tori Ludovico Pio nupta ei genuit Carolum, alium postea Impe-
ratorem, duasq. filias Hildegardem et Bertham, que successivi
facte sunt Abbatisa in celebri Parthenone Turicensi, ut in vita quoy,
S. Meinardi legitur, cujus cognata esse dicuntur. Rudolphus Juditha
frater, intimus Caroli (abri sui nepotis consiliarius effectus est, a quo
plures Abbatis in Galia obtinuit. Concedens favore sororis sua Ju-
ditha Comes Burgundis et Antistodorensis constitutus plures habuit
filios; in primis Conradum dictum Juniozem patrem Rudolphi I.
Regis Burgundia Transjurana ad An. 888. deinde Hugonem Ab-
batem Balem Teancia, comitem Aurbrianensem, et Andegavensem.
postremo Welfum Abbatem de Entula, seu de S. Niquier ad an. 884.
qui simul Abbas fuit S. Glumda Senonensis, mortuus an. 881.
Adelaidis horum mater mortuo marito Conrado secundas nuptias
contraxit cum Roberto forti dicto, Duce et Marchione Francia, ex
quo suscepit Robertum Francia Regem, Avum Hugonis Capeti.
Porro Adelaidis teste C. Schoepfeliuo Alsati: Mss. T. I. pag. 753.
778. 780. 781. filia erat Hugonis tertij comitis Alsatia, Socr
Emengarda uxoris Ethicij s. Imperatoris; qua fundata sit tribitur
Abbatiam Castein, in Alsatia, in chartis nostris notam. Fratre haru
erat Ruitfridus tertius comes Alsatia, qui obiit ano 884.

Supereh igitur Ethico filius Welfi, quem Fundatorem secundum Sincij
nostri videremus, qui hereditatem Patris in Suevia et Bavaria adeptus
est, atq. reliquorum Welforum stirpem propagavit: hujus nomen
Majoribus nostris ignotum erat; qua vero de eodem, sub nomine
Patris Wolfeni narrabantur, adeo absconna erant, ut cesserit pigeat.
Filios tres Ethiconem habuisse, necesse est: in primis Hunonem, qui
Pater fuit Conradi I. Imperatoris; deinde Henricum, de quo supra
indignationem Patris Ethiconis incurrisse narravimus; cui pariter
tres nati erant; Rudolphus, Ethico, et S. Conradus Epus Constantiensis
Restaurator noster secundus. Tertius filius Ethiconis secundi
Fundatoris nostri tandem est Welfenus, in diplomatis nostris et
chartis adeo celebris, ut merito Fundator Principalis celebretur.
postea circa annum 880. factus Abbas Sincij nostri, cui ad annum usq.
a fundatione prima Saecularem 878. praefuit: ante susceptum
monachatum uxorem duxerat, et unicam filiam superstitem habebat
Diedpergam in quodam Kalendario nostro memoratam, qua unicum
Patre Rhenaugia sub eodem tumulo jacere creditur, cui titulus,
Fundatorum nostrorum, inscriptus est, Welfo et Ethicone probabiliter
alibi sepuctis. Welfenum Ethiconis fuisse testatus eruditissimus
Zueclaubius, de con. intelligit subscriptionem charta edita a Murato-

in Muratorio in antiquitatibus Italia T.I. pag. 276. qua data est a^{no} 827. et in fine exhibet Wolfgangum comitem in Turgau: memoratur pariter in originibus Guelficis T. II. pag. 239. comes Wolhart, et Welfon ad a^{nu}m 856. et 857. imo Goldastus T. II. pag. 32. chartam refert n. 22. datam a^{no} 850. Subscriptam sub Welfone comite Turgovia, qui nosse Welfonus esse potest nomine Loro, a^{no}, proposita non abhorrentibus, ut adeo ante ingressum in religionem comitis officium gessisse censendus sit.

10.
Lazonica

De collateralibus hujus Stematis jam Supra in decursu aliqua memorata sunt; constituitur nempe Adalbertus frater Ruthardi Sator prima Stirpis Bavaria, Verona et Ferraria; et per Alonem II. ad a^{nu}m 1050. Secunda Stirpis Guelfonica et Bavaria, nec non hodiernorum ducum Stutina, quorum linea Epensis dicitur; ac denique per Heneicum iconem Ducum Brunsuicensem et Cariburgensem, inde moderati invictissimi Regis Anglia. Ex alia parte, quamvis non adeo certo, gens Hochen-Zollana ad stirpem Guelficam refertur per Tassilonem, quem nonnus di fratrem Welfi, alij vero Ruthardi comite Sulgovia natus, quem Juditha Imperatrixis filia dux supra vidimus. Certe coarvus nostro Welfeno erat, et in hac hypothesi probabile est, Sigemarum quoque Vicum Nobilem, cui utiq; fundatoris propria erat cella alba, eiusdem prosapia existisse; Goldastus in notis ad Burchardi casus G. 7. pag. 131. ait: Sigmaringen a quodam Sigemaro fundatam fuisse, haud dubie eiusdem Stirpis; Tassilo per Gotwaldum habuit nepotem Sigefridum, forte alio ramine Sigemarum. Locus, tempus, necessitudo conveniunt. Ceterum eiusdem prosapia Principes Hochen-Zollani, et serenissimi Reges Boemia. Comites Niburgicos primi Stematis ex Guelforum familia exortos fuisse, nemo dubitat, licet ordo generationum nondum clarus appareat. Constat ex utroq; Edardo S. Gallensi, juniore quidem G. 3. minimo vero G. 27. apud Goldastum pag. 20. et 242. saeculo nono jam senescente prope comitem Niburgi residere cepisse, cujus filius Woto B. Norkeri balbuli ex sorore nepos S. Gallo oblatu erat. Rumpfius T. 5. G. 30. eundem comitem Adalbertum nominat. Hugobaldus comes Niburgi circa a^{nu}m 800 uxorem duxit Pietbergam filiam Burchardi Nellenburgici, ex qua procreavit S. Adalricum. A^{no} 1030. Guzadus II. Imperator feibus mensibus illam arce obsedit, defendente Wenhero fortibus ibidem omite: ceterum ijdem dicitur simul omnes Chilinga, unde de illorum Suevico ortu constat. Nec ad Hugobaldum usq; ad Welfum nondum est solutus, et fortasse insolubilis; nam et qua affert Buccelinus, dubia, et nullis antiquis monumentis probata.

Interim certum est, ex linea recta Fundatorum nostrorum plures Vicos primi ordinis progenitos fuisse: nempe Conradum I. et Othonem IV. Imperatores: Rudolfum primum Regem Burgundia; Juditham Imperatricem, et per eam Carolum salvum Imperatorem. Welfenus nos duos praecelarios Nepotes Conrados ex fratribus habuit: ex Heneico S. Conradam Ep^{iscopu}m Constantiensem, et Ranone alterum Conradum Caesarem. Juditha Imperatrixis mater, quod supra monere debueram, erat Hegilvidis, qua teste Abillonio To. II. Anae. pag. 391. post Gisela Caroli M. u^{xo}rem effecta est Abbatissa Marij Calensis: illam Thegarus Coepiscopus

Coepiscopus

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including names like 'Sigmaringen' and 'Niburgi'.

Coepiscopus Trevirensis, auctor comvus vocata ex nobilissima stirpe
Saxonica. Idem Zuzlaubius dicit fuisse sororem Egbreti, Ducis
Saxonie.
Sed jam Schema hujus Genealogia in linea recta Fundatorum
nostrorum delineandum est.

RUTHARDUS
año 700.

WELFO
Seu
Fundator Rhenangia WOLFHARDUS Dux et Comes Almania.
año 778.

Conradus Rudolfus ETHICON
comes comes comes Almania
Parisiensis. Palatinus. Fundator Secundus
año 820. Judith Imperatrix
uxor Rudolphi
Rj.

Conradus junior Dux Burgundia	Runo Dux Franconia	WOLFENUS Henricus comes Turingia Dux cum curia Refractor au. 852. aureo.	1. Carolus salvis Imperator 2. Hildegardis 3. Bertha Abbatissa Turingi
Rudolfus I. Dux Burgundia Transjurana	Conradus I. Imperator.	Abbas an. 858. obiit 878. Epus Constant.	J. Conradus

Huc non
pertinent

Chetberga cum
Patre
Rhenangia sepulta.

Scrpsit
hanc Circulationem, monachus et Prior dig. mus
Monasterij Rhenangiensis P. R. P. Mauritius
van der Meer, et de Hohenbaum
anno 1709.

Transsumpsit vero P. Hugo Schmidfeld Monachus San-Blasiani
et p. t. Praepos. Gurawila
eod. año

